

„Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	gld. 4.40,
pol leta	2.20,
četrt leta	1.10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravitelstvu.

„Primerac“ izhaja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznanila

in „POSILNICE“ plačujejo se za polstopno pečit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 „ „ „ 2 „ „
6 „ „ „ 3 „ „

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tabakarnah v Nunske ulici in v Solski ulici, v Trstu pri Lavrentiju nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravitelstvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravitelstvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček.

— „Bog in narod!“ —

Tiska „Goriška Tiskarna A. Gabršček“ (odgovoren Josip Krmpotič).

† Nadvojvoda Karol Ljudovik.

Povrnivši se iz Egipta, kjer je obiskal svojega bolnega sina nadvojvoda France Ferdinanda d'Este, nameraval je prisostvovati otvoritvi milenijske razstave v Budimpešti in potem zastopati našega cesarja pri kronanju ruskega carja v Mosavi; v Rusiji je užival velike simpatije. Ni mu bilo soseno ne eno ne drugo. Na svojem popotovanju v Egipt nalezel je bolezen, ki ga je spravila v posteljo, iz katere ni več ustal. Izidilni je svojo blago dušo 19. t. m. zjutraj.

Pokojni nadvojvoda je bil brat našega cesarja in rojen 30. julija 1833. Bil je general konjice in inženir 7. ulanskega polka, glavar ruskega dragonskega polka v Lubavi in ulanskega pruskega v Dohini, član akademije znanosti itd. itd., leta 1873. pa pokrovitelj svet-ske razstave dunajske. Porocen je bil trikrat. Njegovi otroci so: Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este in nadvojvoda Oton Franc Jožef ter Ferdinand Karol Ljudovik, zatem nadvojvodinja Margareta Sofija, Marija Anunciata in Elizabeta. S prvo soprogo ni imel otrok. Predno je izidilni, zaprosil je papežev blagoslov in ga tudi dobil. Umrl je v krogu vse svoje rodbine, razum bolnega nadvojvode Ferdinanda d'Este, kateri je prispel prepozno na Dunaj. Njegova smrt je užalostila vse prebivalstvo avstrijsko, posebno pa Slovane, katerim je bil zelo pri-jazen.

V Gorici smo ga videli zadnje 1. 1891. o priliki kmetijske razstave; bil je njen po-krovitelj, kakor je bil pokrovitelj naše kme-tijske družbe. Iz Gorice je odpotoval po soski dolini. Bil je zavzet za predelno železnico. Pogreb se bo vršil že danes popoldne ob 4. uri in to z ozirom na binkošne praz-nike. Svoje sožalje so izrazili prejemnemu vladarju vsi krogi, zastopi, deželne vlade, razna društva itd. Državna zbornica je hotela pretrgati svoje seje na nekoliko dni, no ni tega storila na izrecno cesarjevo željo. V Go-rici se vije več črnih zastav v znak žalosti. Prejemnemu pokojniku bodi več sponin pri udanem slovenskem narodu!

Vipavska železnica.

Dne 24. januarja l. 1890. v st. 4. smo priobčili članek „Naše železnice“; v njem smo se posebno ogrevali za železnico po Vi-pavski dolini. — To se je zgodilo s po-sebnim namenom; jako veljavne osebe so — tičale zadej.

Dva dni pozneje se je vršil pri Rebku znani shod, kateri so sklicala vsa županstva ajdovskega okraja. „Soča“ je prinesla o njem v naslednji številki obširno poročilo. V imenu tega shoda so šle peticije na vse me-rnodajne strani.

Početkom l. 1891. smo dobili Slovenci dva nova državna poslance, ki sta začela obrabati vse svojo skrb v to, da bi dobili čim prej zaželeno železnico po Soski in Vi-pavski dolini. Takoj 12. aprila je bil drugi shod pri Rebku, ki je obravnaval isto vpra-sanje in tolmačil hrepenenje vse doline po železnici od Gorice do Ajdovščine in dalje na Kranjsko.

V začetku l. 1892. je pa začelo siste-matično in neopretržno delovanje za to ze-leznico. Dne 18. marca l. 1892. v st. 12. smo prinesli članek, ki je zavzemal skoro cele prvo stran; članku je bil naslov „Naše krajevske železnice“. Ta obširna raz-prava je zbudila splošno zanimanje. Tam smo povedali, da zemljemerec Gasser in inženir Luzzatto sta poslala 10. aprila l. 1891. trgovinskemu ministerstvu prošnjo za dovolitev, da izgotovita načrte parnega tramvajav od Gorice do Ajdovščine. Mini-sterstvo je odklonilo to prošnjo; ali izreklo je, da bi ne imelo nič proti temu, ako bi hotela prirediti načrt krajevske železnice z normalnim tirom, katera bi se polagoma lahko po daljši na Kranjsko do Postojne ali do kake druge točke ob južni železnici.

Tu smo imeli najlepšo priliko, da se obrnemo do vlade z novimi prošnjami; vlada je zaprečila parni tramvaj, Vipavska do-lina je bila mej tem oskudovana z vinsko klavzovo, naj se torej da nekaka odškodnina z — železnico.

Takoj potem, 25. marca, je bil tretji shod pri Rebku; sklican je bil na mlajši iz Gorice. Pri tem shodu je govoril tudi državni poslanec dr. Gregorčič. Shod je bil si-jajen. Skenjena peticija je bila odposlana na vse strani; priobčili smo jo v 15. šte. 8. aprila.

3. aprila istega leta je bil shod v Dorn-bergu, kjer je bil razgovor o uravnavi Vipave

in o železnici. Tudi tam je govoril državni poslanec dr. A. Gregorčič.

Naši poslanci so napenjali vse moči, da bi pomagali krasni misli do uresničenja. V deželni zboru so pridobili 100.000 gld. iz deželnega zaloga za nakup delnic. (Goriško mesto je tudi glasovalo 50.000 gld., a ta sklep pozneje razveljavilo. Nič za to! Naj si jih obdržijo!) — V državnem zboru sta sta-vila poslance veliko resolucij, interpelacij, predlogov, a tudi v odsekih sta vlado opo-zarjala na to železnico; „Soča“ pa je sle-dila vsemu z največjo pazljivostjo. — Do-stavljamo še, da znani odhod po Vipavski dolini, ko sta naša poslance spremljala dva oddelna predstojnika od Gorice do Vipave, je veliko koristila naši vipavski železnici.

Tudi letos je bila postavljena od slo-venske strani resolucija v deželni zboru v korist vipavske železnice. Toda Lahji so ho-teli to zaprečiti, zato so prinesli na dan fur-lanski tramvaj in hoteli spraviti oboje v ne-razdružljivo zvezo. Ako bi se to zgodilo, bi utegnili še dolgo čakati na vipavsko že-leznico. Ker je nadškof glasoval z Italijani proti resoluciji, je ta padla; toda slovenski poslanci so zaprečili, da petičijski odsek ni mogel resolucije preduraditi — in deželni zbor ni dal letos od sebe nikakega glasu v prilog vipavski železnici, pa tudi ne proti nji.

Kmalu potem so prišli neki čudni gla-sovi z Dunaja, ki so dajali malo upanja, da se kaj kmalu reši to železniško vprašanje. — Toda več se je obrnila na bolje; naša po-slance sta storila vse, kar jima je bilo le-mogoče, — in vlada je dala trdno obljubo, da vipavska železnica se zakonito zagotovi se v l. 1896.

In res, konecem aprila je vlada že imela pripravljen načrt zakona, s katerim naj bi se zagotovilo 11 krajevnih železnic, med temi dve na Slovenskem, namreč Gorica-Aj-dovščina in Ljubljana-Vrhnika.

Toda vlada nas je v večnem presenetila; zahtevala je namreč od dežele in udeležnikov 250.000 gld. Ker je 100.000 gld. dovolila dežela, bi morali zložiti udeležniki 150.000 gld. To bi bila prevelika zahteva; vipavske občine bi ne zmogle tolike svote. Zato smo v „Soči“ se molčali o tem vladinem načrtu, kajti naša poslance sta napela vse moči, da bi izposlovala pri vladi popusta še za 100.000 goldinarjev.

Zgodilo se je! Konečno je predložila vlada rešeni načrt zakona državnemu zboru; v njem se zahteva od dežele in udeležnikov le 150.000 gld. — Občine Vipavske doline bodo morale kupiti, torej le za 50.000 delnic, kar ne bo nikaka težava. Zdej torej lahko pustimo povsem na st. in goriško mesto, od katerega ne zahtevaj ničesar! — Občine si denar lahko izposo ijo, da kupijo delnice; ta denar torej ne bo zavrnjen, marveč le na-ložen pri podjetju vipavske železnice.

Za vipavsko železnico se bo moralo ustanoviti posebno delniško društvo; podpisovanje in vplačevanje delnic se bo vršilo pod vladnim nadstvom še predno se iz-idi koncesija. Vipavske občine naj bodo že zdaj pripravljene na to!

Vipavska železnica bo dolga 30-4 kilo-metrov; kapitala bo treba 1.635.000 gold. (nominalna vrednost pa 1.666.000 gld.) — Čistega dohodka se je nadejati prva leta 35.000 naslednja pa 49.000 gld. — Državna garancija se določi na 1.516.000 gld. glav-nice in 64.500 gld. letnega prinosa. In s tem bi povedali vse, kar moremo danes reči o tej znameniti pridobitvi za Vipavsko dolino in za deželo sploh. — Dostavljamo le še, kar smo že povedali, da ta železnica se vtegne podaljšati do Vrhnike, od koder pojde do Ljubljane nova železnica, ki se tudi letos za-gotovi z istim zakonom. (Ta bo dolga 12 km, stala bo 450.000 gld., donasla bo 13.000 gld. na leto; vlada zagotovi 400.000 gld. glav-nice in 17.000 gld. na leto; dežela da 20.000 gld., udeleženci po 30.000 gld., — torej razumno veliko več nego udeleženci vipavske železnice). — Ako bi se zvezali te dve železnici, potem bi bila krasna zveza med Ljubljano in Gorico; najmanj 50 kilom. poti bi si priljubili. Dal Bog, da bi se to uresni-čilo.

Za danes pa: presrečna hvala vsem po-slancem in drugim možem, ki so složno de-lovali za takó ugodno rešitev tega prevažnega gospodarskega vprašanja!

Izjava in poziv! *)

Prosim, g. urednik, popravite v zadnjem članku „Cerkev — enakopravnost — mo-rala“ besede: „Mi na — in sploh vse na-rodne stranke — pri sedanjih cerkvenoprav-“

*) Ker je naš dopisnik oseben zelo prizadel, moramo mu prikriti proročilo, da se zopetovja. Ke-dar „Prim. List“ nima upadati, preneha tudi do-pisnik odgovarjati. Oklepar na streljajo senka, morajo biti vsi pripravljeni, da se bo streljalo tudi njim. Urednik.

nih razmerah brezpogojno odklanjamo po-litično vodstvo škofov“. Naj se glasi: „pri sedanjih cerkvenopolitičnih razmerah odkla-njamo politično vodstvo škofov“. In latinske besede med oklepi („Si parlam res est, re-petitio injuria non est“) naj se glasi: „Si parlam res est, repetitio injuria non est“.

Ako je v naših člankih kaj krivover-skega ali pa tudi slabo tolmačenega, priprav-ljeni smo vse prekriti in popraviti, samo opozoriti nas treba na besede. Mogoče je, da tu in tam so taki slovenski izrazi, ki se po-polnoma ne ujemajo s filozofskimi. V glavi imamo le latinske izraze, katere smo si pri-zadevali bolj po domače izraziti, da bi se la-glje razumelo. V soli in cerkvi si je treba tudi pomagati z navadnimi izrazi, da ljudstvo razume, dasi se ti bogoslovni besedam po-polnoma ne prilagajajo. Glavna reč je, da so razumljivi. Sicer pa tudi to smo pripravili prekriti, ako je kje kaka pomanjkljivost. Glavni nauk sv. cerkve, na kate-rev sloni vsa politika „Sočine“ stranke, se glasi: „Licet ponere causam bonam aut indifferentem, ex qua im-mediate sequitur duplex effectus, unus bonus, alter vero malus, dum modo bonus malum saltem compenset et finis agentis sit honestus“. Po slovensko bi se reklo: Sme se po-staviti (latiničen) vzrok, iz katerega sledita dva vteinka, eden dober, drugi pa slab, samo da dober vsaj nadomesti slabega in je namen delujočega spodoben. Tega načela se drži že od nekdaj naš državni poslanec in vsa „So-čina“ stranka.

Glede zgodovinskih dogodkov smo tudi pripravili popraviti, ali kaj prav, samo opozoriti nas na besede. Tudi pri zgodovini se lahko človek moti in podtakne večkrat kako zvezo vzrokov, katere ni v resnici. Pri-pravljeni smo i to prekriti, samo dokazati nam morate. Mi nismo nezmožljivi, pač pa zmožljivi. Le „Pr. L.“ in „R. K.“ si prisvajata nezmožljivost, mi ne.

V predzadnji st. 14. nas „Pr. L.“ pozivlja, naj mu dokažemo, da se sotrudniki pri „Pr. L.“ „hočejo prikupiti zgorej in doseči to, po-čemer toliko let hrepenijo“. Kar smo pisali, pri tem ostanemo. Da smo imeli prav, to se je zdaj pokazalo. Po „čemer se toliko let hrepenijo“, se zdaj dosegli. Se v, dosegli s tem niste nitekar, ker z zgodovino uči, da posilna cerkvena sredstva v prilog eni politični stranki so dosegla nasprotno od tega, kar se namerava. Gospodje, ne živimo več v časih inkvizicije. Sicer pa „Pr. L.“ v, da nima nobenega ugleda. Tudi „R. K.“ zgublja prijatelje. Se v, s tem je užaljen „katoliški ponos“. Misli je „Pr. L.“ in „R. K.“, da bo vse za njuno vredo, ali znotila sta se. Res je, da gorci njiu pristaji so odstopili. Kako pomagati? Alo, dajmo zagovarjati četrti zapoved, da pridobimo „na zgo-rej“; obstanek nam bo zagotovljen. Dragote moramo zapreti „bogo“. — Misli si, da se bomo vsi na trehni pred Vas — in potem in „toto solemni“ peli „Confiteor“. — Spjeta merlo!

Znanemu volnenu „iz gor“ pa — po-ve-mo, da naj molči o „logiki in ponižnosti“, kajti volnenu niso nikoli imeli logike ne po-nižnosti. Ker ne maramo pripraviti v zadrego poštnih uradov „v gorah“ — zato umolkne-mo. Ali nas razume-te?

Poziv.

Pozivljamo „Pr. L.“ naj nam dokaže: 1. Kje, kdaj in v kateri številki smo učili krivoverste nauke? 2. Kje in kdaj smo pa-cili zgodovino? 3. Kje in kdaj smo učili krivoverste nauke z namenom, da bi ljudstvo odvrnili od cerkve in škofov.

Konečno prosimo tudi Vas, g. urednik, da za zdaj opustite skrajno sredstvo. Tudi sv. Metod so rekli, da je krivoverec, ker se je potegnil za slovensko narodnost.

Pisec člankov:

Cerkev — enakopravnost — morala.

DOPISI.

Iz Tolmina, dne 12. maja. (Izv. dop.) (Pro domo!) Cenjeni gospod urednik! V predzad-nji številki „Soče“ ste dali prostora tudi do-pisu iz Tolmina, v katerem dopisnik toži o tukajšnji „italijanski koloniji“, bajé vedno bujnije razvijajoči se — to pa zbog narodne nebržnosti onih slovenskih krogov, ki se v zasebni družbi s tistimi kolonisti poslužujejo čisto tudi italijanskega jezika. — Dovolite g. urednik po starem slovenskem načelu, „da treba slišati oba zvona“, sedaj tudi par be-sei; odgovora! Naglašam pa pred vsem, da se odzivljam le (v Ur.) v interesu ugleda lista, ne pa v obrambo „njanera postopanja svojega in svojih somišljenikov, akoprav je čisto javno, koga je vsaj g. dopisnik imel v mislih, govoreči o tistih, ki se hoté z italijan-

ske govorice izuriti v italijanščini (strašno!) Ne g. urednik, o svojih narodnih dolžnostih se ne dam poučevati ponižno podpisani po nikomur, niti po Vašem dopisniku, naj bo potem Peter ali Pavel. In sodim, da je še nekoliko slovenskih mož v Tolmini, katerim tudi ne te treba te sole, čeprav je tudi nanje cikal Vaš narodni moralist.

Raz drugo točko zrenja torej jaz pišem te besede. Kakor Vam je znano, sem tudi jaz nekaj časa hotel trnjevo pot slovenskega časnika, in od tistega časa sem mi je znano, koliko škodujejo postenemu listu — nepo-steni ali pa tudi le nezreli dopisi. Dovolj preglavice so mi delali in preveč zamere so mi nakopali tačas, ko sem jih jel metati v zaslužnem pleteni grob. Ugled lista pa pri tem ni bil na škodi! Glede Vasega dopisnika pa je le dvojje mogoče. Ali je zloben (česar pa ne verujem) ali pa skrajno najven. Po svojih izkusnjah sodeč, sklepam na najjavnost, ki pa v takih slučajih navadno združuje v sebi tudi strašno netaktnost. In netaktnost je v časnikarstvu nevarna stvar! Italijanska kolonija v Tolmini v smislu Vasega dopisnika? Dovolite gospod urednik, da se smejem. Res je, da je tu nekoliko Italijank in nekaj nemških uradnikov, a jaz morem odkrito po-vedati, da dolžni gospodje prav brez izjeme, vsaj odkar jih imam priliko opazovati, kažejo toliko političnega takta, kolikor ga nisem pov-sod našel. Njihovo sorjajno bodisi javno ali privatno nastopanje je vsigdar korektno in, nikdar se pri nikomur nisem zapazil, da bi bil pozabil svoje bivanje v slovenski de-želi. Čast, komur čast — in zategadelj na ves glas dam to spridevalo tudi tukajšnji „italijanski koloniji“, naj se potem to spridevalo komentuje tako ali tako. In potem, gospod urednik, kateri član italijanske kolonije naj pa dela tu zrago? Morda oni že 29 let tu bivajoči uradnik, ki je lahko ponosen na to, da zbog svojega blagoga značaja, zbog svojega uzmernega lakta in točnega izpolnje-vanja svojih dolžnosti nima ne enega sov-raznika, ali pa oni tudi že nad 20 let tu naseljeni obrtnik, ki je postal član stare na-rodne rodbine? Da, celó tistemu mlademu uradniku ne vem v tem pogledu ničesar oči-tati, akoprav se čuti trdega Italijana, katerega ste že parkrat po mojem mnenji krivice-eno imenovali v listu. Kaj more mož za to, da se zaman trudi po drugi službi, bližji nje-govim rojakom? Da pa tudi tu svojo službo nasproti slovenskemu kmetu vestno in spretno opravlja, to se mi je od vseh strani potrdi-lo. Čemu torej to netaktno in nepotrebno drezanje zaradi jezika v zasebnem obče-vanju, čemu taka narodna kratkovidnost? Kaj ima z narodno stvarjo opraviti zasebno obče-vanje — in le za to gre tu. Čast in ve-ljavo našega jezika vedeli in znali bi braniti, ako bi nastopila potreba, tudi ni napadenci proti vsakomur. S tem naj bo miren g. do-pisnik, a pomislí naj tudi, da je od vele-častnega do smešnega en sam korak. Bodimo pravični tudi nasproti med nami bivajočim članom nam protivnega narodnega elementa, kajti s tem pokazemo, da je tudi naša stvar pravična, da je boljša od nasprotni in da stojimo mi na višji kulturni stopinji. Ne ga-zimo v greh nasprotnika (žal, da se to do-gaja le prepogostoma) in ne tlačimo s tem naše svete stvari na nizki nivo onih naših narodnih nasprotnikov, ki se hoté odelbiti ob narodnih negativih. Mi takih ne ra-bimo, mi jih nečemo in s tem ravno se raz-likujemo in moramo razlikovati vsigdar in povsod. Ako naš narodni boj izgubi to etično jedro — potem hajd v koruzo s puško! — In žalostna resnica je, da se bje bo-j zoper nas s strupenim orožjem in da tako ostudnega nasilstva nima iz lepa pretrpeti v kulturnem svetu se kak drugi narod, kakor nas ubogi slovenski. — a gorje nam, ako bi vsled tega tam, kjer smo v večini, posnemali uk: „zoh za zob“, ter bi vračali silo z og-njilom. S tem bi priznavali le, da ima odlo-čevati v narodnem boju surova sila — ne pa pravica, in s tem bi kopali svoj lastni grob, kajti sila je na nasprotni strani večja, nego pri nas. V besedi in v dejanji kažimo marveč svetu, da nam ni treba liki nasprot-niki s strupom najizati svojih topov, ker imamo poštene municije dovolj. Razlika orožja je razlika stvari, in zategadelj se postena stvar nikdar ne sme posluževati ne-postenega orožja. Naš narodni ščit mora ostati čist tudi najmanjših peg. Le v tem znamenji nam je zmaga mogoča in gotova in to zlasti v današnjih časih, ko socialno vprašanje že preti preplaviti tudi — narod-nostno. Ne karikirajmo torej s smešnimi na-lenkostnimi svojega svetega narodnega strem-ljenja in ne okužujmo se mi liki nasprot-niki z narodno nestrpnostjo socialnega ob-čevanja. In ker je časnikarstvo najvažnejše orožje v narodnostnem boju, zategadelj ga ohranimo v prvi vrsti tudi isto čisto in neo-madeževano na visoki stopinji njegovega po-klica.

„Le journalisme n'est pas un métier — c'est une magistrature“ — ta zlasti rek naj bi nabil nad pisalno mizo vsakdo, predno zastavi svoje pero za javnost.

Bog in narod! Dr. K. T.

Iz Ajdovščine. — (Italijanski glu-mači v Ajdovščini). — Čitali smo v „Soči“, kako mrzlo je bil sprejet v Gorici od strani Italijanske slavni povski zbor Nadline Slavjanske. Mi Slavjani bi se morali ravnati po lastnem receptu, kadar pridejo lačni Lahji iz Italije k nam. Slovenci, „ljudje z ži-vinsko naravo“, kakor so je zljubilo nekemu gospodu Lahu v Gorici nas psovali, vendar ne moremo biti tako neumljeni; mi lenega nasitimo, naj bo katerekoli narodnost. — 15. t. m. je bila pri nas mala družba revnih italijanskih glumačev. Zvečer so nas zho-bnili na trg. Spodetka smo godrnjali, zakaj prihajajo taki ljudje med nas, ki ne znajo razven svojih italijansko nobene druge bo-sede; klicali smo jim: „govorite slovensko t“, oni pa nam: „non capisco, non capisco!“ Nekemu našemu gospodu je šinila originalna misel v glavo; ponudil je glumačema na drugo t gld., če zakličeta: „živijo Slovenci!“ Jednemu se je posrečilo po trikatnem zaletu, kakor pri „snulo mortalo“, da je so precej pravilno vskliknil: „živijo Slovenci!“ Dobil je goldinar. Med glumci je bil eden sproten telovadev. Po nekaterih toskih, pa dobro iz-vršenih vajah na drugo, ogovoril nas je mla-deneč, so vo da italijanska, rekoče: „Gospodi! Govorili hočem do tistih izmed Vas, ki spo-znajo moj težaven in nevaren poklic. Mi smo za reven vsakdanji kruh v vodni nevarnosti, da se ubijemo, ali zlomimo kateri ud. Prišli smo iz Italije v Avstrijo, ker ste tukaj bolj „generosi“ nego pri nas. Denite eno roko na sree in drugo v žep! Nihče naj ne od-stopi, ko se bodo pobirali dorovi za nas“. — In res, nihče ni odstopil; vsak je po svoji moči pomagal revežem, ki hodijo po svetu s trebulom za kruhom. Tako delamo mi Slo-venci, „ljudje živinske narave“. Italijani vi-soke kulture v katerem neapolitansem trgu bi morebili drugače storiti s Slovenci, ki bi ne znali razven slovensčine nobene druge besede.

Iz Vipave, 19. maja. — Odbor naše čitalnice razposilja to-le okrožnico: Odbor „Narodne čitalnice v Vipavi“ je v seji dne 17. t. m. sklenil prirediti letos ob binkoštih za člane društvene in nečlane izlet na naš divni Nanos, k zgodovinskemu gradu „Pred-jamo“ in v svetlovno znano postojnsko jamo. — Program izleta bi sledel:

V soboto dne 23. t. m. ob 3. pop. se-stanek v čitalnici, potem odhod k „Blazonu“ na Nanos, kjer se večerja (se bo večerjala! Ur.) in prenoči; naslednje jutro po zajutoku se odrine k sv. Hieronimu, kjer je (bo! Ur.) z izletniki ljubljanskega planinskega društva odmor, zajutek, razgled okolice in potem skupni odhod v „Predjamo“. V Predjani ogledanje gradu in okolice, sestanek z mo-rebitnimi p. l. postojnskim izletniki in skupni obed v Predjani ali izkobji, po obedu od-hod na Dilec in Hrašče, kjer se večerja (se bo večerjala! Ur.) in prenoči. S Predjame na Dilec oz. Hrašče vozi se na lojtranci. Na-slednjega dne odhod v postojnsko jamo; po ogledu iste vrnitev domov.

Kar se tiče jedil in voza, objavi se sle-deče: Odbor bode vse potrebno preskrbel sam (vse preskrbi sam! Ur.), razun jedil za večerjo pri „Blazonu“ in zajuterk pri sv. Hieronimu; le-to si mora vsak izletnik po svoji volji sam preskrbeti in v čitalnico v soboto do 5 popoldne prinesti, od koder se bodo jedila odpejala.

Vzajemni račun o stroških napravil se bode (se napravi! Ur.) po vrnitvi in plačalo pro parte. Vendar je pa vsak izletnik, koji to okrožnico podpisé — bodi-si, da se izleta vdelež, ali ne — obvezan, plačati odboru en gold. prispevka.

Da se bode znalo potrebno za vsacega p. t. izletnika preskrbeti, se prusi: da vsak svojo udeležbo naznani g. Ludoviku Luliku najkeseje do petka 22. t. m. zvečer. Na svidenje torej. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Ganzl - grad na Srbskem, dne 2. maja 1896. (Izvirni dopis). — Gospod ured-nik! Rad ustrezem v 16. šte. „Soče“ izra-ženi želji, da razjasnim marsikatero nejasno reč, o kateri poročajo Srbijski nasprotni ča-sopisi razne neresenosti, koje dobó pot tudi v slovenske kroge. Ne enkrat, ampak imno-gokrat sem se prav ludoval, čitaje v slo-venskih in drugih časopisih neresnična, ne-natančna ali pa izkvarjena poročila o Srbiji. Meni je pojmljivo, da uredniki ne morejo od-govarjati za take vesti, ker jih niso erpali na izviru. Uredniki slovenskih časopisov pa žive oddaljeni od Srbije okoli 950 kilometrov, to-rej se ni čuditi, da ne poznajo položaja na Srbskem in so prisiljeni, hraniti svoje slo-

Za „Klub slovenskih tehnikov“ na Dunaji:
stud. meh. Ivo Jaga stud. ing. Janka Korost
t. č. predsednik t. č. tajnik

liči na žofjskem otoku v Pragi. — V Pragi prično izdajati novi protizidovski dnevnik. — 16. maja se je ob navzočnosti namestnika grofa Coudenhovea slovesno otvoril češki etnografski muzej.

Moravska. — Ponemševalno društvo „Schulverein“ priredi ta praznika v Brnu veselico, pri kateri bodo sodelovali pangermani vse države. Pri veselici bodo peli tudi „Das deutsche Lied“ in druge pangarmanske pesmi. Ozirom na to demonstracijo je pisala „Edinost“ zares umestno opazko, ki slove: „Čudni so zares odnosi v naši mnogojezični, raznoročnostni Avstriji. Nedavno je češka vlada na protest pešice Nemcev prepovedala izlet čeških Sokolov v Češke Teplice, češ, Nemci se hoje izzivati, ki jih utegnejo provzročiti ti strašni češki telovadci, a sedaj, ko nameruje „Sulferajn“ izzivati vse moravske Slovence, hoté prirediti veliko pangarmansko demonstracijo v glavnem mestu slovenske Moravske, sedaj — ne boji se nihče ne izzivanja, ne pretepov, ne uboja, ne boji se ničesar! ... To je tista slavna dvojna mera. Bog ve, ali so jo poslali na milenijsko razstavo!“

Bosna-Hercegovina. — Zopet so pričeli obiskovati deželo razni tuji kot lanske leto. Prišlo je že veliko Nemcev, Francozov in Angležev, da se spoznajo s tamošnjimi odnosi. — Časopis „Bosnische Post“ izhaja od 10. t. m. vsak dan. — Ustanovljen je deželni zdravstveni svet, ki sestoji iz 14 članov. Naloga mu bo, pospeševati zdravstvo v Bosni-Hercegovini.

Srbija. — Belgrajski dopisnik zadržskega „Srpskega Glasa“ piše, da ljudstvo obžaluje demonstracije proti Madjarjem, da je bilo neumestno sežiganje zastave itd. ter dostavlja, da ni resnično, da bi bilo ostalo na pozorišču kaj mrtvih. Vse take vesti so raztrosile v svet le dopisniki tujih časopisov, a domaći niso storili svojih dolžnosti, da bi vesti popravljali. V dobi se peča tudi s sprejemom bolgarskega kneza Ferdinanda, kateri so mu priredili v Belgradu. Dopisnik je navdušen za največjega prijatelja Srbije — kneza Ferdinanda, katerega so res lepo sprejeli Srbi. — Zadoščenje radi sežganja zastave še ni zadostno ogerski vladi, ona zahteva še druge žrtve. Upati je, da se spor reši na splošno zadovoljnost, — vendar z odstopom sedanjega ministra. — Opozorjamo čitatelje na dopis iz Gamzi-Grada.

Bolgarija. — Komaj je knez prispel v Sredec, že je odpotoval s soprogo in v spremstvu ministrov v Moskvo, da bo navzoč pri kronanju ruskega carja. — Tako se vrli „kolo sreče“, danes dol, jutri gor; kar je bilo še učeraj zločin, to je danes prednost in čestnost.

Rusija. — Ta teden prično v Rusiji slavnostni dnevi kronanja, ki se vrše po sporedu. Oči prosvitljencev so uprte v Rusijo in v moskovsko pozorišče, kjer se bo vršila znamenita slavnost — kronanje ruske carske dvojice. Vse države bodo zastopane po svojih odposlancih. Nestavilna množica ljudstva se zbere v drevni Moskvi, da bo pričala splošni radosti. Zastopana bosta tudi presv. cesar in sv. Oče; kot njihovi podložniki in zavedni Slovani zremo tudi mi v teh dneh proti Moskvi in prosimo Boga, da bi blagoslovil to carsko dvojico. Na slo in sto tisoče je že tujcev v Moskvi. Vsa uradna Rusija se je, tako rekoč, preselila iz Petrograda v Moskvo. Železniški vlaki niti ne morejo sproti dovažati velikanskega števila potnikov. Prirejati morejo izredne vlake. Računajo, da vsega skupne dospe na slavnosti kronanja nad jeden milijon ljudi. Stroški kronanja znašali bodo kakih 16 milijonov rubljev, deputacije bodo stale kakih 44 milijonov rubljev. Vse denarni promet ob teh slavnostnih dneh utegne presežati 150 milijonov rubljev. Uprava železnice je baje dala napraviti poseben voz za carsko hišo, ki bo prekrbljen z vsemi mogočimi stroji, potrebnimi v prepreženje vsake nezgode. Kremelj, kjer se bo vršilo kronanje, je najkrasniši del mesta Moskve s carsko palačo, zakladnico, arzenalom, dvema velikima samostanoma, večini, prekrasnimi katedralami in cerkvami. Tu je tudi 85 metrov visoki zvonik z zvonom, ki tehta 60.000 kilogramov. V Kremelju imajo prirejenih 7 velikih odrov za cesarjeve goste. Jeden teh odrov je v dve nadstropji. V I. nadstropju bodo gostje iz Azije, v II. nadstropju pa zbor diplomatov. Ob vseh ulicah, kjer se bo pometal sprevod, so odri za drugo občinstvo. Povsodi je videti nestavilno slavo-lokov, majev, stebrov itd.; vse je prirejeno v pristnem ruskem slogu. Sedeži na odrh so že vsi prodani po 14 do 16 rubljev, lože pa po 40 do 80 rubljev. Okna v zasebnih stanovanjih, obrnena proti Kremelju, so odana za čas kronanja za svote od 100 do 3000 rubljev jedno. Vršilo se bo tudi splošno pogoščevanje ljudstva. Dotično pripravo za jelo in vrč sme vsakdo vzeti seboj v spomin. Na vrh stisnjeni podobi carja in carice ter leto kronanja. Vsega vkupe utegne biti pogoščenih do 400.000 oseb priprostegega ljudstva. Ples, ki ga priredé plemenitost, boje toli sijajen, da kaj takega še ni svet videl z lepa. Samo cvetlice za odienje dvoran bodo stale 22.000 rubljev. Car in carica sta pripela 18. t. m. v Moskvo, toda ne v mesto samo, ampak ustavila sta se v Petrovi palači pred mestom. Slovesni uhoj v mesto se je vršil dne 21. t. m. Dne 26. pa bo kronanje samo v katedrali na Kremelju. Na večer razsvetljuje vse mesto in bode nebroj slavnostij, plesov, gledališnih predstav, vojaskih parad itd. Vsega vkupe bode zastopanih pri kronanju ruskega carja 39 držav lega sveta.

Foulard - Seide 60 Kr.
bis fl. 3-35 p. M. japanische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 Kr. bis fl. 14-65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 vorsch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Selden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof-), ZÜRICH.

V zaščito posnemanja in ponarejanja naproseni so p. n. odjemniki, vedno izrecno zahtevati s etiketo in pla-vim Neptunom, kakor tudi paziti na zamašni omot:

KRONDORFER
Podjetje studenta
Krondorfer p. Karlsbad
82-b — 26-1
Zalogo v Gorici
ima
Ang. Fornizzi

Za poletni čas!
Obilno zalogo svetilk iz papirja (lampijone) v narodnih, dež. in državnih barvah in vsakorini obliki prodaja po zmernih cenah

Anton Jeretič
100 V Gorici, Semeniška ulica 3.

Razglas. 93. 1

V imenu stavbenega odbora razpisuje podpisani

zuranjševalno dražbo

o višanji zvonika župnijske cerkve v Renčah.

Dražba se bode vršila v nedeljo 31. maja t. l. od 11 $\frac{1}{2}$ do 12 $\frac{1}{2}$ pr. p. v županovi hiši v Renčah.

Načrt, pogoji in proračun so ravno tam na razpolago in v pregled. — Prevzema se vse delo skupno, t. j. žilarsko, kamenarsko, tesarsko, kleparsko in krovsko.

Ves proračun znaša 2500 gld. 20 kr. Povzetnik položi pri oddaji dela 5% varščine.

V Renčah, dne 20. maja 1896.

Rajmund Žnidarčič,
župan.

Št. 815.

Razpis učiteljskih služeb.

V tem okraji se s tem razpisuje sledeče službe:

- a) Nadučitelja dvorazredne v Kvskem, Ročinji in v Sovodnjah;
 - b) Učitelja - voditelja enorazredne: na Banjsicah, v Ločniku, Ozeljanu, Vipolžah in pri Voglarjih;
 - c) Potovalnih učiteljev v Tribuš, pa za Podlako - dol, Lokovec;
 - d) Služba učiteljice v Grgarji.
- Vse službe so III. plač. vrste.
Dohodki so določeni v dež. s. postavah 10. marca 1870. in 4. marca 1879. Potovalna učitelja pod c) navedenih služeb dobivala bodeta letnih 100 gld. potnine.
Prošnje s postavnimi spritevali učiteljske sposobnosti je uložiti do 30. junija t. l. semle po predstavljenih oblastnjah.
G. k. okrajni s. svet
v Gorici, dne 12. maja 1896.
Bosizlo.

98

IZDELOVANJE P. 45 12-1
strojev in priprav vseh vrst
Ivan Schindler, Dunaj-Himberg.
Priprave in stroji za poljedelstvo, vinarstvo, kavarstvo, gostilničarje, mesarje, slaščičarje, barvarje, sodlarje, tapcarstvo itd., kakor tudi za domače gospodarstvo — vse po najnižjih tovarniških cenah.
Ceniki v slovenskem jeziku in z nad 300 podobami gratis in franko. Obratiti se je naravnost na
Johann Schindler, Wien-Himberg.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam.
Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante. 32, 25-16

Akviziterja

za življensko zavarovanje

proti izdatni stalni služni vsprejme takoj po vsem slovenskem ozemlju razširjena zavarovalnica. Pogoji: znanje slovensčine in nemščine, neomadeževano življenje, sposobnost za obvevanje z vsemi stanovi ter resna volja, marljivost in vztrajnost.

Ponudbe pod naslovom: „Resna volja“ upravištvu tega lista. 99 3-1

Dr. Rosa balzam

za želodec
iz lekarne
B. FRAGNER-ja v PRAGI
je splošno, že 30 let znano domače zdravilo, katero uroča tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja.

Pozor! Vsi deli zaboja so prevzeti z zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: 2, 26-11

Lekarna B. FRAGNER-ja „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala strana, vogel Spornove ulice.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr.; s pošto 20 kr. več. — Dnevno poštno razpošiljanje.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Pr opravi prste laka se dala prasti:
Nepreročljiva pokrivanja, asfaltovani stročniki, ločen, dežni plašči in li-vroje, asfaltovani izolatorji za tlak, asfalt, karbolinaj, cementovani les.

Ker ima sposobnega delavca iz Češke, ki je izvršil delo pri pokrivanju glavnih skladišč v Trstu, prevzema popolna dela v pokrivanju hiš, blefov in drugih posloplj s cementovanim lesom.

Velika zaloga rabljenih pokrival belih in črnih za vozove vsake dolg. in širok.

Platno za jadra
surovo, črtano, v barvah itd. za solncoabrane prodajalnice, kavarn, gostiln itd.

Platno iz juhe in amerikansko.

Lastna izdelovalnica zastav za vse narodnosti itd.

Luigi Zuculin v Trstu.

166 do 366 gld. mesečno
lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica nika in nevarnost. Ponudbe pod „leichter Verdienst“ na Rudolf Nose, Wien. 58, 10-10

Želodečne kapljice
lekarničara C. Brady

(Marijacejske želodečne kapljice)

pripravljene 4,32 30

v lekarni angela varuha

G. Brady-a v Kroměřížu (Moravsko)

staro, priznano in znano zdravilno sredstvo ugodnega in okrepujočega delovanja za želodec in prebavljanje.

Želodečne kapljice
lekarničara C. Brady-a

(MARIJACEJSKE KAPLJICE)
so zavile v posebno škajlico ter previde se slika Marijacejske Matere Božje (kot zaščitno znamko). Pod to znamko mora se nahajati sledeči podpis **C. Brady**.

Vsebinske kapljice je napovedana.

1 steklenica stane 40 kr., dvojna 70 kr.

Opozarjam odjemnika naj ne kupijo ponarejene želodečne kapljice. Pri kupovanju paziti je na zgornjo zaščitno znamko s podpisom **C. Brady** ter zavrniti vse ostale tvarine, kot ponarejene, katere nimajo zgornjo zaščitno znamko ter podpis **C. Brady**.

Prave želodečne kapljice so na prodaj v Kartel v lekarnah: Cristofolletti, Pontoni, Gironelli, Kluher in Glinblich. — V Sežani v lekarni Ritschel.

Anton Potatzky
v Raštelju štv. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nürnbergškega blaga na drobno in na debelo.

Jedino 7,26-11

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga

čevljarških, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilnih potrebštin.

Zimska obuvala.

Vozčki in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.

Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja štv. 7.

Vsi stroji za kmetijstvo!

Vsi stroji za poljedelstvo in vinarstvo.

Cene zopet znižane.

Stiskalnice za grozdje diferencijalne sestave.

Ta sestava stiskalnice ima več stiskajočo moč, nego sestava vseh drugih stiskalnic.

Stiskalnice za olje, hidraulične stiskalnice, škropilnice proti peronospori Vermorelova sestava. Te moje škropilnice so znane kot najboljšje in naenice: avtomatične škropilnice, mastilnice s ročkami, stiskalnice za seno, trijerje i. t. d. izdeluje po najboljšem proizvodu

Ign: Heller na Dunaju

II/2 Praterstrasse, 49.

Cenike in eprštevne razpošilja zaštonj. Iščé zastopnike Varovati se je ponarejanj. 38, 24-13

Zastop dvokoles, Swift iz orožarne v Steyru

imata podpisana

v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corse)

št. 4 (nasproti glediščne kavarne).

Lastna izdelovalnica dvokoles, Ilirina, žlečnih blazin (Drathmatratzen), popravljalnica dvokoles, šivalnih strojev, pušk itd.

Nunska ulica 14.

Prodajalnice šivalnih strojev, pušk, stre-ljiva in družega orodja pa imata

SAUNIG & DEKLEVA

v Nunski ulici št. 16. 12, 13

Trgovca z vinom na veliko
Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

55, 11 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih in lateralskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerna. Poštežna poština.

Izvrstne
c. kr. jedino priv.

škropilnice proti peronospori

inženirja Živice, katere so se splošno razširile radi svoje jednostavnosti, trajnosti, lahke porabnosti pri vsakem obdelovanju trja itd. prodajamo z garancijo po dosedanjih nizkih cenah

Živice i dr. v Trstu.

Posiljamo popolne na vsako pošto postajo naše monarhije franco: z leseno posodo po 10 gld. 10-11 z trdnjo in elegantno posodo iz kartona po 11-12. Obrazce s cenikom pošiljamo radovoljno in poštino prosto. Izdelujemo tudi razpršilnice za žveplo in neprenehljive vinske stiskalnice. 10 9

Liniment. Capsici comp.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ubla-jujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah.

Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le

Richterjev Liniment s „sidrom“

kot edino pravo in v zame le tako steklenico, ki je previde na „sidrom“ kot znano zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v Pragi.

Stev. 244 90, 3 3

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

Zastavil I. četrtleta, t. j. mesecev

januarja, februarja in marca 1895. I.

začne v ponedeljek, dne 8. junija 1896.

ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastaviljavnlce in z njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 5. maja 1896.

A. POGAČNIK

se je preselil

v via del Ponte nuovo št. 26

(Hmelakova hiša).

Ordinuje tudi pismeno.

Brošure o tuberkulozi po 60 Kr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Med. dr.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo

Na lvorski razstavi s prvo revu — srebrno svetinjo.

Tovarna uzornih televadnih priprav
JOS. VINDYŠ-A,
v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.

se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših priporočilih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoč. oših sprčil domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerna, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmnožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino prosto. 13, 52 21

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

C. kr. privil.

krojaški merni in krojni aparati

Martina Poveraj-a,

trgovca in krojaškega mojstra v Gorici.

Edina in največa zaloga izgotovljenih možkih in deških oblek, vsakovrstnega blaga, površnikov, dežnih plaščev, sušenega blaga za čč. duhovščino, za c. kr. uradnike in c. kr. častnike z vsemi pripravami, za pomladno in letno dobo.

Prodaja blago tudi na metre po tako solidni ceni, da lahko vsakomur postreže v svoji prodajalnici.

Na zahtevo pošilja vzorce na ogled.

Sotova pomoč krojačem!

Kdor želi imeti kraj vsake velikosti prav po ceni iz papirja, naj naznani širino prsi, se mu pošlje po poštnem pozvelju po ti-le ceni: za sako in rokav 70 kr., prsnik 40 kr., hlače 40 kr., vsaka druga sukna 1 gld. 50, 12

SARG-OVO sredstvo za čiščenje zob

prepoznano priporočeno

KALODONT

veliko MILIJONOV krat

preskušeno in uspeh dokazano, zdravniško priporočeno kot najboljšiše sredstvo za ohranitev zdravih in lepih zob.

Dober se potrdi 3, 26-21

Želodečni in okrepujoči</